

ΥΠΟΜΝΗΜΑ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ, προς τον Γεν. Επιθεωρητή δημοσίας Διοικήσεως, για την, εκ μέρους της ΔΕΗ Αναν. και κάθε άλλου φορέα, μη συμμόρφωση προς την υφισταμένη ελληνική νομοθεσία στο θέμα εκμεταλλεύσεως του γεωθερμικού πεδίου της Νισύρου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Παρόμοια αναφορά-καταγγελία υπεβλήθη και προς την Επιτροπή της Ε.Ε. για μη συμμόρφωση προς την κοινοτική νομοθεσία.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΙΣΥΡΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ
ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Προς: Τον Γεν. Επιθεωρητή Δημοσίας Διοικήσεως

Αθήνα 29 Σεπτεμβρίου 2017

Θέμα: Περιστατικά κακοδιοίκησης και αδιαφανών διαδικασιών εκ μέρους της ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε.

1. Η μικρή, ακριτική Νίσυρος, είναι νησί ηφαιστειογενές, όπως ακριβώς και η Σαντορίνη. Επειδή αποτελεί σημαντικό κόμβο διελεύσεως των αποδημητικών πτηνών, και επειδή έχει πολύ πλούσια πανίδα και χλωρίδα, έχει χαρακτηριστεί αρμοδίως, περιοχή NATURA 2000 με κωδ. GR 167 και Ζώνη Ειδικής Προστασίας με κωδ. GR 4210032.
2. Τη δεκαετία του '80, η Δημοσία Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), έθεσε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα για εντοπισμό γεωθερμικού πεδίου υψηλής ενθαλπίας στο νησί με σκοπό την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και προχώρησε στη δημιουργία δύο δοκιμαστικών γεωτρήσεων, οι οποίες επεβεβαίωσαν την ύπαρξη γεωθερμικού πεδίου.
3. Από το 1997, όταν πλέον είχαν γίνει καταφανή τα δυσμενή, οχληρά και καταστροφικά αποτελέσματα από την έναρξη των εργασιών εκμεταλλεύσεως της γεωθερμίας στο νησί της Μήλου, από τότε, συλλογικοί φορείς και ιδιώτες εκ των απανταχού της γης Νισυρίων, παρακινούμενοι αποκλειστικά και μόνον από συναισθήματα αγάπης προς τον γενέθλιο τόπο τους, άρχισαν συστηματική έρευνα συγκεντρώσεως επιστημονικών απόψεων σχετικά με τις επιπτώσεις από τυχόν εκμετάλλευση του γεωθερμικού πεδίου (υψηλής ενθαλπίας), του νησιού. Εκ της μελέτης των συγκεντρωθέντων στοιχείων, προκύπτει αναμφίβολα ότι η περίπτωση της Νισύρου παρουσιάζει μια ιδιαιτερότητα. Αν η εκμετάλλευση των γεωθερμικών πεδίων σε άλλες περιοχές αποτελεί μια «καθαρή» ενέργεια, αυτό δεν ισχύει προκειμένου περί Νισύρου, η οποία είναι ένα ενεργό ηφαιστείο, ευρισκομένη επί του ηφαιστειακού τόξου του Αιγαίου, όπως αναλύεται με επιστημονικά τεκμηριωμένες θέσεις, από ειδικούς επιστήμονες που έχουν μελετήσει επί μεγάλα χρονικά διαστήματα το ηφαιστείο του νησιού μας. Τα αναφερόμενα επιστημονικά δεδομένα είναι στη διάθεση οποιουδήποτε ενδιαφερομένου και υπάρχουν

καταχωρισμένα στο Κεφ. Οικολογία της ιστοσελίδας της Εταιρείας μας, www.nisyriakesmeletes.gr, με τίτλο, «οι επιστήμονες κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου».

4. Εκ τότε, άρχισαν οι διαμαρτυρίες κατά των σχεδίων της ΔΕΗ, με πολύ μεγάλο αριθμό δημοσιεύσεων στα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα ενημέρωσης, με συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας, με ψηφίσματα κλπ. Παρ' όλα αυτά, η ΔΕΗ/Ανανεώσιμες Α.Ε. (θυγατρική της ΔΕΗ), ποτέ δεν ενδιεφέρθη να «ενημερώσει» τους Νισυρίους, δεν επεδίωξε κάποια διαβούλευση μαζί τους, όπως έχει υποχρέωση από τις διατάξεις: α) της Δ. Συμβάσεως του ΟΗΕ, που ψηφίστηκε στην πόλη Aarhus το 1998, και κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 3422/05 και β) από την Οδηγία 2003/35 του Ευρ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ.

Αντιθέτως προς τις πρόνοιες των ανωτέρω νομικών κειμένων, το 2011, χωρίς καμιά διαβούλευση ή ενημέρωση των ενδιαφερομένων κατοίκων, προκήρυξε διαγωνισμό για την επιλογή στρατηγικού εταίρου προς εκμετάλλευση της γεωθερμίας στη Νίσυρο. Ενώπιον αυτής της απαράδεκτης, αυταρχικής και παράνομης ενέργειας, ο λαός του νησιού και οι απανταχού της γης Νισύριοι, με επί κεφαλής το δήμο, αντέδρασαν με συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας, ψηφίσματα κ. ά. και κατήγγειλαν τις αυταρχικές μεθοδεύσεις της εταιρίας.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι για τη Σαντορίνη, όπου έχουν επενδυθεί τεράστια ποσά στον τομέα της τουριστικής υποδομής, ούτε λόγος δεν έχει γίνει για παρόμοια εκμετάλλευση παρά την πλήρη ομοιότητα ως προς τη δημιουργία των δύο νησιών και τη σύσταση του υπεδάφους τους. Ο νόον, νοείται.

5. Τα τελευταία χρόνια, η ΔΕΗ Ανανεώσιμες, συνεχώς διαβεβαιώνει ποικιλοτρόπως, τους ενδιαφερομένους ότι χωρίς τη συναίνεση των κατοίκων, δεν θα προχωρήσει, (απάντηση σε ερώτηση μέσω βουλής στον βουλευτή κ. Μ. Κόνσολα, αλλά και προσωπική διαβεβαίωση των αρμοδίων σε συνάντηση με τον ίδιο, διαδοχικά δημοσιεύματα, αλλά και σχετική δέσμευση καταχωρισμένη στην ιστοσελίδα της, κ.ά.). Με αγανάκτηση και οργή όμως, οι Νισύριοι,, διαπιστώσαμε ότι στις 19 Ιουνίου ε.έ. προκήρυξε πάλι νέο διαγωνισμό για την επιλογή στρατηγικού εταίρου προς εκμετάλλευση της γεωθερμίας για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε διάφορα νησιά μεταξύ των οποίων και της Νισύρου. (Συνημμένα τα σχετικά έγγραφα και η προκήρυξη).

Όπως ήταν αναμενόμενο, ενώπιον αυτής της απαράδεκτης συμπεριφοράς της ΔΕΗ Ανανεώσιμες, η οποία για μια ακόμη φορά αγνοεί τους κατοίκους του νησιού, οι Νισύριοι, με ομόφωνο ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου, με σκληρή επιστολή διαμαρτυρίας του δημάρχου, και με ανακοινώσεις συλλογικών φορέων, αντέδρασαν και θα συνεχίσουν να αντιδρούν, θεωρώντας εκτός των άλλων ότι εμπαίζονται. (συνημμένα σχετικά έγγραφα). Βέβαια η ΔΕΗ και μετά από αυτή την νέα πρωτοβουλία της, εξακολουθεί να μας προκαλεί και να μας εμπαίζει, τονίζοντας διά του διευθύνοντος συμβούλου της, ότι δεν θα προχωρήσει αν δεν υπάρχει η συναίνεση των κατοίκων, τη στιγμή βέβαια που ήδη έχει προχωρήσει και μάλιστα επεδείχθη ενδιαφέρον και από αρκετούς ενδιαφερομένους. Απλώς, μετρούν τις αντοχές μας και εν κρυπτώ, προχωρούν στην υλοποίηση των σχεδίων τους.

6. Η Εταιρεία Νισυριακών Μελετών, τυγχάνει επιστημονική Εταιρεία, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος, ιδρυθείσα το 1961 και λειτουργούσα νομίμως, με βάση το Καταστατικό της που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 4774/1962 απόφαση του πρωτοδικείου Αθηνών, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα. Μεταξύ των σκοπών της είναι και «η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, ώστε να διαφυλαχθεί το φυσικό κάλλος και η οικολογική αρμονία της Νισύρου».

Με βάση αυτή την καταστατική δέσμευσή της, διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στο χειρισμό του θέματος της γεωθερμίας. Η ΔΕΗ Ανανεώσιμες όμως, ουδέποτε έλαβε υπ' όψιν της τις διατυπωθείσες απόψεις μας και ούτε καν απήντησε στα έγγραφα που κατά καιρούς της απευθύνουμε, ή στις ανακοινώσεις μας, παρά την υποχρέωσή της, «να ενθαρρύνει τη συμμετοχή ενώσεων, ομάδων και οργανώσεων που ασχολούνται με την προστασία του περιβάλλοντος».

7. Επειδή, η ΔΕΗ Ανανεώσιμες εμπίπτει στην κατηγορία των Υπηρεσιών και επιχειρήσεων οι οποίες ελέγχονται από την Υπηρεσία σας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 1 παρ. 2 (α), σε συνδυασμό και με τις διατάξεις του άρθ. 2 παρ. 2 (α) του ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296Α'/02).

Επειδή, η κατ' εξακολούθηση συμπεριφορά της ΔΕΗ Ανανεώσιμες έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις διατάξεις:

α) –του σκεπτικού του Προοιμίου της Δ.Σ. του Aarhus (ΟΗΕ) 1998, (που κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 3422/05 και επομένως αποτελεί εσωτερικό δίκαιο και μάλιστα με την ηυξημένη ισχύ του άρθρου 28 παρ.1 του Συντάγματος), σε συνδυασμό και με τις διατάξεις των παρ. 1 β του άρθ. 6 της αυτής Συμβάσεως.

- των άρθρων, 3 (και ιδίως της παρ. 4), έως και 8 της αυτής Δ.Σ. Άξια προσοχής τυγχάνει και η πρόνοια της παρ. 8 του άρθρου 6, της αυτής Δ.Σ. σύμφωνα με την οποία, «κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι στην απόφαση λαμβάνεται δεόντως υπόψη το αποτέλεσμα της συμμετοχής του κοινού».

β) της Οδηγίας 2003/35 του ΕΚ και του ΕΣ της Ε.Ε. και συγκεκριμένα,

- του Προοιμίου της Οδηγίας αυτής

-των άρθρων 1, 2 (και ιδικά της παρ. γ σύμφωνα με την οποία, «κατά τη λήψη αποφάσεων, λαμβάνονται δεόντως υπ' όψιν τα αποτελέσματα της συμμετοχής του κοινού») και 3 παρ. 4, 5 και 6.

Επισημαίνεται εδώ, ότι κατά την άποψή μας, οι ΚΥΑ 37111/2021/26-9-2003 (ΦΕΚ 1391Β'/2003), και 9269/470/2007 (ΦΕΚ 286 Β'/2007) διά των οποίων η Οδηγία αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο δεν αποτελούν ισοδύναμες διατάξεις, δεδομένου ότι οι δι' αυτών θεσπισθείσες διατάξεις δεν εκφράζουν ούτε το γράμμα, ούτε το πνεύμα της Οδηγίας 2003/35. Χαρακτηριστική είναι η ως άνω πρόνοια της παρ. γ του άρθ. 2 της Οδηγίας, σύμφωνα με την οποία, «κατά τη λήψη αποφάσεων, λαμβάνονται δεόντως υπ' όψιν τα αποτελέσματα της συμμετοχής του κοινού...», την οποία, όσο κι αν ψάξαμε, δεν εντοπίσαμε σε κάποιο από τα άρθρα αυτών των ΚΥΑ. Κι αν όμως πάλι υπάρχει τέτοια ρύθμιση, το βέβαιον είναι, ότι δεν την εφαρμόζουν οι αρμόδιοι.

Επειδή, από το γράμμα και το πνεύμα της Δ.Σ. του Aarhus, προκύπτει σαφώς η υποχρέωση του κάθε κράτους-μέλους όχι μόνο να εξασφαλίσει την πλήρη πληροφόρηση, και την ενεργό συμμετοχή του κοινού στις διαβουλεύσεις τόσο στο αρχικό (μελέτες), όσο και στα επόμενα στάδια του έργου, αλλά και να λάβει δεόντως υπ' όψιν του το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων, δηλαδή τη άποψη του κοινού, στη λήψη της τελικής αποφάσεως.

Επειδή η ΔΕΗ Ανανεώσιμες, όπως προκύπτει από την μέχρι τώρα τακτική της διαχρονικά, (οι ίδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες χειρίζονται για μεγάλο χρονικό διάστημα το θέμα), επιδιώκει λεκτικά να μας καθησυχάζει, ενώ στην πράξη, προχωρεί τις διαδικασίες.

Επειδή ακόμη και σήμερα, και μετά την αποκάλυψη της νέας απαράδεκτης προσπάθειάς της να προχωρήσει σε πρόσκληση ενδιαφέροντος για εκμετάλλευση της γεωθερμίας νησιών μεταξύ των οποίων και της Νισύρου, εξακολουθεί να επαναλαμβάνει και μάλιστα με δηλώσεις του διευθύνοντος συμβούλου της, τις ίδιες κενές περιεχομένου και ανειλικρινείς θέσεις, περί δήθεν ενάρξεως διαλόγου, τις οποίες επί δεκαετίες προβάλλει χωρίς όμως ποτέ να αρχίσει διαβούλευση.

Επειδή, τελευταία, διάφοροι αρμόδιοι, επιχειρούν να μας καθησυχάσουν, υποτιμώντας τη νοημοσύνη μας, ότι επί τέλους για πρώτη φορά θα προβλεφθεί με υπό κατάρτιση σχέδιο νόμου, η συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων για θέματα σχέση έχοντα με το περιβάλλον, (τα αναφερόμενα ανωτέρω διαψεύδουν τους ισχυρισμούς τους).

Για τους λόγους αυτούς

Καταγγέλλουμε αυτή την τακτική της ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε. και παντός άλλου τυχόν υπευθύνου δημοσίου φορέα και παρακαλούμε για την παρέμβασή σας ώστε να αναγκασθούν να συμμορφωθούν τελικώς με τα προβλεπόμενα από τα ανωτέρω αναφερθέντα νομοθετήματα.

Συνημμένα, τα αναφερόμενα στο κείμενο.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Κωνσταντίνος Διαμ. Χαρτοφύλης

Ειρήνη Π. Κατσιματίδου